रातो पाण्डाको संरक्षण कसरी गर्ने ?

- वनजंगलको संरक्षण गर्ने ।
- कानुनको प्रभावकारी रुपमा कार्यन्वायन गरी जिवजन्तुको चोरी शिकारी गर्ने कार्यलाई निरुत्साहन गर्ने ।
- संरक्षण सम्वन्धमा जनचेतना अभियान संचालन गर्ने ।
- समुदायलक्षित आयमुलक कार्यक्रम संचालन गरी स्थानियको वनजंगलप्रतिको निर्भरता हटाउने ।
- कुकुरको आक्रमण नियन्त्रण गर्ने ।
- वनडढेलो, वनफडाँनी, अव्यवस्थित चरिचरन नियन्त्रण गर्ने ।
- विद्यालयमा अतिरिक्त पाठयक्रमको रुपमा रातो पाण्डा लगायत अन्य बन्यजन्तु र पर्यावरणसम्बन्धी विषयहरु समावेश गर्ने ।

भोजपुरमा विरामी अवस्थामा भेटिएको रातो पाण्डा उपचार क्रममा मृत्यु भएको ।
स्रोत: Nagarik News

संरक्षणको अवस्था

- अन्तर्राष्ट्रिय प्रकृति संरक्षण संघ (International Union for Conservation of Nature and Natural Resources- IUCN)ले रातो पाण्डालाई संकटापन्न (Endangered) जीवको रुपमा सुचिकृत गरेको छ । जसको अर्थ संरक्षणको अभावमा यीनीहरु निकट भविष्यमा नै लोप हुने अवस्थामा रहेको भन्ने बुझिन्छ ।
- दुर्लभ बन्यजन्तु तथा वनस्पतिको अवैध ब्यापारसम्वन्धी अन्तर्राष्ट्रिय महासन्धि (Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora- CITES) ले अनुसुची १ मा समावेश गरेको छ ।
- नेपालमा राष्ट्रिय निकुन्ज तथा वन्यजन्तुसंरक्षण ऐन २०२९ ले संरक्षित वन्यजन्तुको सुचीमा सुचिकृत गरेको ।
- नेपालको कानुनमा नै रातो पण्डा मार्ने, घाइते बनाउने, ओसारपसार गर्ने, खरिद गर्ने, बिक्री वितरण गर्ने, नियन्त्रणमा राख्ने व्यक्तिलाई १ देखि १० वर्ष कैद वा १ देखि ५ लाख रुपैया जरिवाना वा दुवै सजाय हुने व्यवस्था गरेको छ ।

तपाई हाम्रो सानो सहयोगले रातो पाण्डा लगायत अन्य बन्यजन्तुको संरक्षणमा ठुलो टेवा पुग्दछ । तसर्थ सरकार, राष्ट्रिय, अन्तरराष्ट्रिय संघ-संस्था, अनुसन्धानकर्ता, स्थानिय समुदायका साथै अन्य सरकारवाला निकायहरुवीच समन्वय हुनु अत्यन्त आवश्यक छ ।

थप जानकारिको लागि
बिष्णु थापा
मोबाईल नम्बर: ९८४५४१७६१५, ९८६३४४५६१३, ९८४७४३१३०८
ईमेल: chhetry.bishnu366@gmail.com

विश्ववाट नै लोपोन्मुख अवस्थामा रहेको
रातो पाण्डा (हाब्रे) को संरक्षण,हाम्रो साझा दायित्व

रातो पाण्डा संरक्षणमा हातेमालो गरौं ।

The Rufford Foundation
RED PANDA NETWORK
जिल्ला वन कार्यालय, भोजपुर

कृपया रातो पाण्डा सम्बन्धी कुनै सुचना भए
हामीलाई जानकारी गराईदिनुहुन अनुरोध गर्दछौं ।

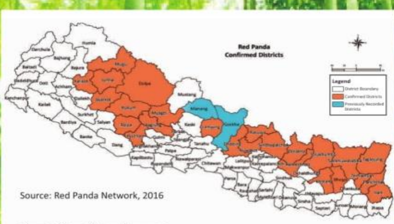

Source: Red Panda Network, 2016

नेपालमा रातो पाण्डा भेटिएका जिल्लाहरु ।

परिचय

नेपाली नाम	: रातो पाण्डा (हाब्रे)
अग्रेजी नाम	: Red Panda
बैज्ञानीक नाम	: *Ailurus fulgens*
स्थानिय नाम	: पुडेकुदो, न्याकरौ, नौटोटो, वाह, ल्हिति, होप, पामस्याग
तौल	: ३.७ - ६.२ के.जी (भाले) ४.२ - ६ के.जी (पोथी)
शरिरको बनावट	: ९३ - ११० सेमी लम्बाई (टाउकोदेखी पुच्छरसम्म) रातो शरिर, कानको भित्री भाग, थुतुनो र गालाको भाग सेतो, खुट्टा र पेटको तल्लो भाग कालो रङको, एकपछी अर्को गरी गाढा रातो र कालो रङका पाटाहरु भएको झुप्प परेको पुच्छर ।
पाइने देशहरु	: नेपाललगायत भारत, चिन, भुटान र म्यानमार
नेपालमा फैलावट	: नेपालको पहाडी तथा हिमाली क्षेत्र अन्तर्गत २२०० देखी ४८०० मिटर उचाइमा रहेको मालिङ्गो/निगालोयुक्त शितोष्ण र चौडापाते जंगलमा बसोबास गर्छ ।

रातो पाण्डाको बानीब्यवहोराहरु

- प्रायजसो रुखमा नै बस्ने आहार खोज्ने समयमा रुखबाट झर्ने ।
- धेरैजसो एक्लो रहने तर भाले लाग्ने र बच्चा जन्मिएको अवस्थामा समुहमा समेत बस्ने गर्छ ।
- दिउसोको समयमा रुखको हाँगा तथा प्वालमा सुत्ने, बिहान-बेलुका बढी सक्रिय हुने ।
- यसले एकपटकमा आफ्नो शरिरको तौलको ४० प्रतिशत तौलसम्मको बाँसको पात खान सक्छ ।
- रुखको प्वालमा सुकेको घाँस, काठलगायतका बस्तु जम्मा गरेर गुँड बनाउने गर्छ ।
- मुख्य आहार: मालिङ्गो/निगालोका टुसा र कलीला पातहरु, साना स्तनधारी, चरा र यसका अण्डाहरु ।

रातो पाण्डाको बासस्थान

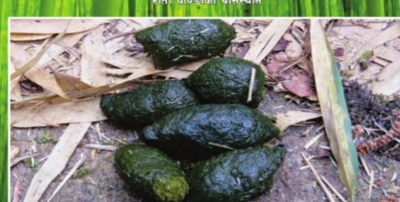

रातो पाण्डाको दिसा

संरक्षणको चुनौतीहरु

- वासस्थानको विनास, पहिरो, अब्यवस्थित चरिचरन एकैपल्ट मालिङ्गो/निगालो फुलेर सुक्नु ।
- घरायासी प्रयोजनको लागी वनपैदावरको अत्याधिक प्रयोग ।
- घरपालुवा र गोठमा पालिने कुकुरहरुको आक्रमण ।
- संरक्षण सम्बन्धी जनचेतनाको अभाव ।
- अवैध चोरी शिकार ।
- वातावरणको ख्याल नगरी गरिने विकास निर्माणका कार्यहरु ।
- कानुनको प्रभावकारी कार्यान्वयनमा उदासिनता ।

रातो पाण्डाको संरक्षण किन गर्ने ?

- विश्वको दुर्लभ प्रजाति ।
- पर्या-पर्यटनको प्रवर्द्धन गरी स्थानिय समुदायको जिबिकोपार्जनमा टेवा पुऱ्याउन ।
- उच्च पहाडी र हिमाली क्षेत्रको वनको सूचक प्रजाति
- ठाउँको पहिचान बनाउन ।
- पारिस्थितिक प्रणालीको सन्तुलन कायम गर्न ।
- अध्ययन अनुसन्धान गर्न ।

Brochure

नेपाल लगायत विश्वमा नै रेडपाण्डा (*Ailurus Fulgens*) संकटापन्न (endangered) अवस्थामा छन् ।

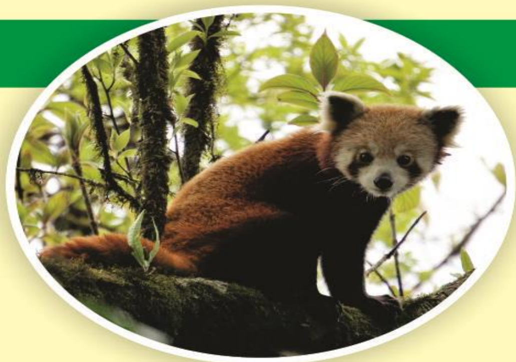

Photo by: Laura Gadziala

रेडपाण्डा संरक्षण किन गर्ने ?

- विश्वको दुर्लभ प्रजाती ।
- उच्च पहाडी र हिमाली क्षेत्रको वनको सूचक प्रजाती ।
- ठाउँको पहिचान बनाउन ।
- पारिस्थितिक प्रणालीको सन्तुलन कायम गर्न ।
- पर्यटन प्रवर्द्धन गर्न ।
- अध्ययन अनुसन्धान गर्न ।

रेडपाण्डा संरक्षण कसरी गर्ने ?

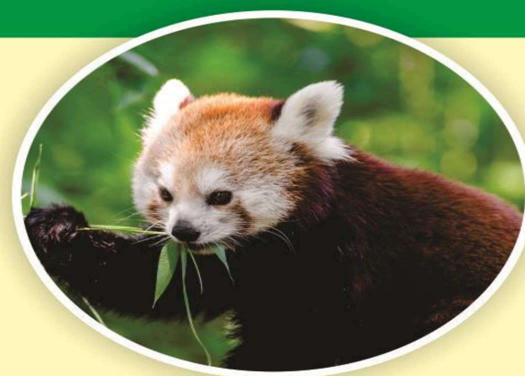

- वनजंगलको संरक्षण गर्ने ।
- कानुनको प्रभावकारी रुपमा कार्यन्वायन गरी जिवजन्तुको चोरी शिकारी गर्ने कार्यलाई निरुत्साहन गर्ने ।
- संरक्षण सम्बन्धमा जनचेतना अभियान संचालन गर्ने ।
- समुदायलक्षित आयमुलक कार्यक्रम संचालन गरी स्थानियको वनजंगलप्रतिको निर्भरता हटाउने ।
- कुकुरको आक्रमण नियन्त्रण गर्ने ।
- वनडढलो, वनफडांनी, अव्यवस्थित चरिचरन नियन्त्रण गर्ने ।

रेडपाण्डा संरक्षणमा हातेमालो गरौं ।

थप जानकारीको लागि:
बिष्णु थापा
मोबाइल नम्बर: ९८४५४१७६१५, ९८६३४४५६१३
ईमेल: chhetry.bishnu366@gmail.com

कृपया रेडपाण्डा सम्बन्धी कुनै सुचना भए हामीलाई जानकारी गराईदिनुहुन अनुरोध गर्दछौं ।

The Rufford Foundation www.rufford.org @ruffordgrants

RED PANDA NETWORK

नेपाल सरकार
वन तथा वातावरण मन्त्रालय
वन विभाग
जिल्ला वन कार्यालय, भोजपुर

Poster

T-shirt with conservation message

Hoarding board